

บันทึกเรื่องเล่าหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อการสื่อความหมายทาง ภาษากับวัฒนธรรม

Recording Legends of Phi Phi Islands, Krabi Province for the Language and Cultural Interpretation

อุมพร มุณีแนม*

Abstract

This study aimed to record the Phi Phi Islands legends, and develop them into language and cultural interpretations. Data were collected through in-depth interviews with 12 subjects, fieldnotes, and observation and then analysed with case record, and triangulation with related information. Language and cultural interpretations were then made in the 5 optimum issues: Phi Phi Island's name, aboriginal language, the royally bestowed surnames, origins of ancient boats names, and language distortion.

Keywords: Legend, Phi Phi Island, Krabi Province, Interpretation, Language and Culture

* คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตู้ ปณ 50 คอหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112
โทร: 66-(0)74-286842; โทรสาร: 66-(0)74-429758; e-mail: umaporn.m@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการรวบรวมเรื่องเล่าของหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ เพื่อพัฒนาไปสู่การสื่อความหมายทางภาษากับวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน รวมถึงการจดบันทึกและการสังเกตการณ์ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธี Case Record และ Triangulation กับข้อมูลที่รวบรวมด้วยวิธีข้างต้นและการเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมา กำหนดเป็นหัวข้อเพื่อการสื่อความหมายด้านภาษากับวัฒนธรรมจำนวน 5 หัวข้อซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสม ได้แก่ กำเนิดชื่อเกาะพีพี ภาษาชาวเลดั้งเดิม นามสกุลพระราชทาน ที่มาของชื่อเรือโบราณ และการผิติดเพี้ยนของภาษา

คำสำคัญ: เรื่องเล่า, เกาะพีพี, จังหวัดกระบี่, การสื่อความหมาย, ภาษากับวัฒนธรรม

บทนำ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ คิดเป็นสัดส่วน 10-15% ของการท่องเที่ยวทั้งหมดในโลก (Brown 2002, 51) มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติหรือส่วนประกอบบางส่วนของสิ่งแวดล้อมนั้น ภายใต้กรอบของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องให้กับนักท่องเที่ยว (Weaver 2001, 15) เพื่อมุ่งหวังที่จะลดผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ (วรทยา พรหมฐ 2549, 1) แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งการให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด ดังนั้น การให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยวจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สจ๊วต เฮย์เวิร์ด และเดฟลิน (Hayward and Devlin 1998, 257) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของการให้การศึกษาดังกล่าวกับสถานที่ท่องเที่ยวมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ โดยที่ในแต่ละเมืองจะต้องมีนักสื่อความหมายเป็นของตนเอง ซึ่งเรียกว่า *Periegete*¹¹ และการสื่อความหมายที่บันทึกเป็นภาษาเขียนเรียกว่า *Periegesis*¹² ซึ่งบันทึกโดยสื่อเหล่านี้ อาจมีการสูญสลายไปตามกาลเวลา แต่สิ่งที่ยังคงเหลืออยู่คือความประทับใจและการให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยวโดยสื่อเหล่านี้ในปัจจุบันเรียกว่า การสื่อความหมายด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Interpretation) ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการให้ข้อมูลและชี้แจงความสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการรักษาสีเขียว (Ham, 1992) การสื่อความหมายด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งในแง่ความสวยงามทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรมช่วยทำให้การท่องเที่ยวในรูปแบบเชิงนิเวศนั้นมีความหมายมากยิ่งขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าใจข้อมูลเบื้องหลังของความสัมพันธ์ทางธรรมชาติและทาง

¹¹ *Periegete is an expert local guide who led people around, pointed out notable sights, described the local rituals, explained customs, and told traditional stories of historical and mythical events associated with the place (Walter, E. V. 1988, quoted in Stewart, Hayward, & Devlin 1998, p.257)*

¹² *Periegesis is a written commentary describing, a place, a travel guide (Walter, E. V. 1988, quoted in Stewart, Hayward, & Devlin 1998, p.257).*

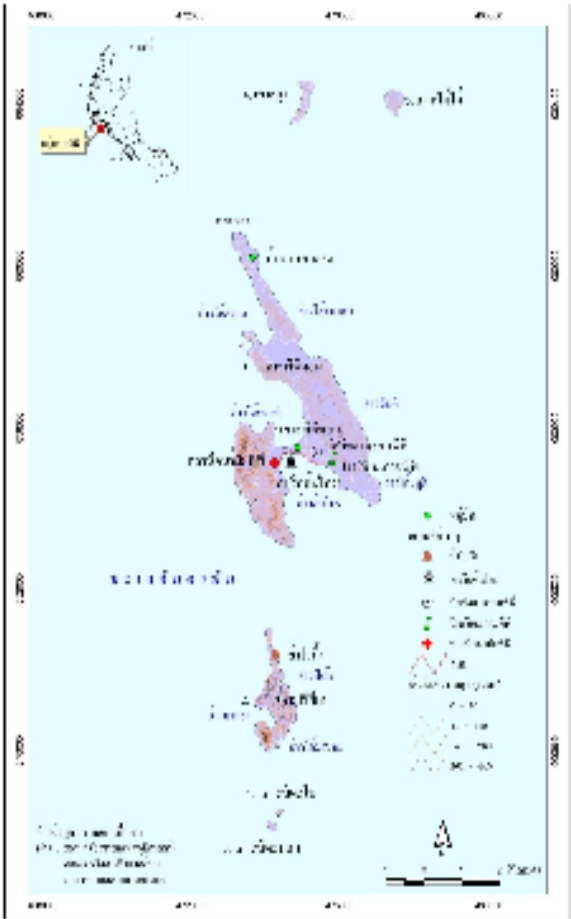
วัฒนธรรมนั้น ๆ นักท่องเที่ยวจะท่องเที่ยวอย่างเคารพ และมีความตระหนักต่อความสำคัญ
ของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น (Knudson Cable and Beck 1995, 4)

ประเทศไทยได้รับอิทธิพลเรื่องแนวคิดการสื่อความหมายจากความคิดพื้นฐานที่มีถิ่น
กำเนิดจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศต้นแบบในการจัดการอุทยานแห่งชาติของทั่ว
โลก และเมื่อประเทศไทยมีประกาศการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2505 จึง
ได้มีการริเริ่มการสื่อความหมายด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมาในลักษณะที่หัวหน้าอุทยานเล่าเรื่องราว
เกี่ยวกับพื้นที่ และความอัศจรรย์ของธรรมชาติให้แก่กลุ่มข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และนักท่องเที่ยว
ได้ฟังท่ามกลางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่กล่าวถึง (สุรเชษฐ์ เศรษฐมาต 2530 อ้างใน จีระ
วัลย์ ต่อศรี 2534, 12)

หมู่เกาะพีพี อ.เมือง จ.กระบี่ ประเทศไทย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จักในระดับโลก
ได้รับการกล่าวขวัญในด้านความสวยงามจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
(มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2549, 3-47) หมู่เกาะพีพี ประกอบไปด้วยหมู่เกาะจำนวน 6
เกาะ (ดูรูปที่ 1) ได้แก่ 1) เกาะพีพีดอน 2) เกาะพีพีเล 3) เกาะปิเดนอก 4) เกาะปิเดโน 5)
เกาะไม้ไผ่ และ 6) เกาะยูง (สุลิมาล นฤมล วงศ์สุภาพ 2545, 82) เกาะพีพีเล หนึ่งใน 6 เกาะ
นั้นเคยเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ระดับฮอลลีวูด เช่น เรื่องเดอะบีช (The Beach) (ปาริชาติ
วิสุทธิสมาจาร 2546, 16) หรือที่เป็นที่รู้จักกันในบรรดานักท่องเที่ยวคือ ลีโอ เบย์ (Leo Bay) (พี
พ็อนไลน์ มปป.) และมีส่วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้หมู่เกาะพีพีเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ในทาง
ตรงกันข้ามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ
สังคมและวัฒนธรรม (Phi Phi Le Island in Thailand: James Bond Island and Leo Bay
2007)

อย่างไรก็ดี ข้อมูลเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับเรื่องเล่าของหมู่เกาะพีพีนั้น ไม่มีเอกสาร
ประกอบการท่องเที่ยวจรรีไว้เป็นหลักฐานให้ชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้ร่วมชื่นชมและ
สร้างความภาคภูมิใจ ดังนั้น ในบทความฉบับนี้จึงนำเสนอการศึกษารวบรวมเรื่องเล่าหมู่เกาะพี
พี เพื่อประกอบการสื่อความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเน้นเฉพาะเนื้อหาที่รวบรวมได้

และที่มีความเกี่ยวเนื่องกับภาษากับวัฒนธรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยแบบสมบูรณ์เรื่อง การบันทึกเรื่องเล่าหมู่เกาะพีพีเพื่อการสื่อความหมายในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่านั้น

รูปที่ 1 ที่ตั้งของหมู่เกาะพีพี

เรื่องเล่า

เรื่องเล่า ตามความหมายของสารานุกรมเสรี (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี 2550) หมายถึง วิธีการ หรือเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ดึงความรู้ที่อยู่ในบุคคลออกมา เป็นวิธีการสื่อที่ผสมผสานทั้ง บริบท (context) และเนื้อหา (content) เรื่องเล่าจึงมีทั้งอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อของผู้เล่า ปนลงไปด้วย

เฉลิม มลิลา(2523, 16) และนิติ แสงวัน(2523, 2) กล่าวว่า เรื่องเล่า ซึ่งได้จากการ บอกเล่า หรือการสัมภาษณ์นั้นอาจจัดเป็นหลักฐานในเชิงทั้งประวัติศาสตร์ วรรณคดี และ โบราณคดี นอกจากนี้อาจจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น นิทาน สุภาษิต ปริศนาคำทาย ขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นต่าง ๆ เช่น นิทาน-ตำนานเกาะพังงัน เป็นต้น (กวี รัชสิรา รักษ์ 2543, คำนำ)

จากคำจำกัดความของผู้แต่งข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าเรื่องเล่าเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็น วิวัฒนาการของการเขียนตำนาน หรือการบันทึกประวัติศาสตร์ ดังที่ เดวิด เค. วัตยาจ(Wyatt 2527, 182) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ตำนานเป็นแบบฉบับของการบันทึกเหตุการณ์ของอดีตที่ เก่าแก่ที่สุด ส่วนใหญ่ของตำนานในประเทศไทยเป็นเรื่องราวของถิ่นฐานภาคเหนือก่อนหน้า อาณาจักรสุโขทัย ลานนาไทย และอยุธยา โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาทั้งในด้าน ระยะเวลาและดินแดน ตำนานส่วนใหญ่มักจะรวมเอานิยายปรัมปราเรื่องต้นกำเนิดท้องถิ่น เช่น เรื่องขุนบรมจากลาว ซึ่งมีเนื้อหาว่าคนไทยเกิดมาจากฟักทองหรือน้ำเต้า เรื่องราวของ ตำนานในระยะเริ่มแรกจึงมักมีที่มาจากคำบอกเล่าสืบทอดกันมา ตำนานไทยอาจมีการบันทึก บนใบลานด้วยอักษรไทย ไทยวน ลาว หรือเขมร แม้ว่าเรื่องราวของตำนานจะมีลักษณะเฉพาะ ท้องถิ่น เนื้อหาของตำนานก็มีคุณค่าเป็นสากล (Universal) โดยเฉพาะคุณค่าต่อผู้เขียนตำนาน ตลอดจนการอ่านตำนานร่วมสมัย

นอกจากนี้ เดวิด เค. วัตยาจ(Wyatt 2527, 183-186) แบ่งประเภทของตำนาน ออกเป็น 3 ชนิด คือ 1) ตำนานที่มีเนื้อหาดีกดาบรรพ์ 2) ตำนานที่มีเนื้อหาเป็นประวัติศาสตร์ สากล และ 3) ตำนานปฐนียสถานและปฐนียวัตถุ ส่วน นาฏวิภา ชลิตานนท์(2524, 107-108)

แบ่งประเภทของตำนานแตกต่างจาก เดวิด เค. วัลเลจ ดังนี้ คือ 1) นิทานพื้นบ้าน รวมถึงนิทานปรัมปรา (Fairy Tale) 2) นิทานท้องถิ่น (Legend) และ 3) เทพนิยาย (Myths)

ในงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้คำว่า “เรื่องเล่า” เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนั้น ผลที่ได้รับจากงานวิจัยชิ้นนี้จึงจะสามารถเรียกได้ว่าเป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ของหมู่เกาะพีพีเนื่องจากการบันทึกเป็นภาษาเขียน นอกจากนี้จะช่วยเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสืบต่อไปเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว งานวิจัยชิ้นนี้ยังช่วยเก็บบันทึกซึ่งแสดงถึงการยอมรับในเหตุการณ์ประเพณีบางอย่างคตินิยมเชื่อที่ส่งต่อด้วยปากเปล่าให้มีน้ำหนักมีความศักดิ์สิทธิ์และมีความน่าเชื่อถือ การเก็บรักษาเรื่องเล่าซึ่งสะท้อนความคิดของผู้คนในชุมชนท้องถิ่นให้คนรุ่นหลังได้ทราบไว้ก่อนที่จะสูญสลายไปพร้อมกับคนเก่าคนแก่ที่มีอายุล่วงเลยไปตามกาลเวลาและเหตุการณ์ที่อาจไม่คาดฝัน ดังเช่นเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิเมื่อ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ได้คร่าชีวิตผู้คนในหมู่เกาะพีพีจำนวน 693 คน (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2549, 2-12) นอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้ยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเกาะพีพีที่ต้องการจะพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะพีพีจากการท่องเที่ยวแบบชายหาดและทะเลไปสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสมาคมพัฒนาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2542, 5-14-5-15)

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทความฉบับนี้ได้นำเสนอการเก็บรวบรวมเรื่องเล่าทางด้านภาษากับวัฒนธรรมซึ่งเป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนส่วนหนึ่งของงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เท่านั้น

ดังนั้น ในระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนดังกล่าวได้ยึดถือตามระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ที่ ดนัย ไชยโยธา(2527, 49) ซึ่งกล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทเรื่องเล่าประกอบด้วยการทำงาน 3 รูปแบบดังนี้

1) การศึกษาบททวนวรรณกรรมจากเอกสารต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความถูกต้องของข้อมูลจากเอกสารต่างๆ กัน

2) การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้รู้เรื่องเล่าหมู่เกาะพีพี มีการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ การถอดเทปและวิเคราะห์โดยวิธี case record และใช้วิธีการทดสอบความเที่ยงตรงด้วยการวิจารณ์และประเมินค่าหลักฐานภายใน เช่น ผู้เล่ากับความใกล้ชิดด้านภูมิศาสตร์และเวลา ความสมบูรณ์ทางกาย-ใจ อายุ ระดับการศึกษา ความจำ การกะประมาณตัวเลข ความไว้วางใจ เป็นต้น (दनัย ไชยโยธา 2527, 59-60)

3) การสังเกตการณ์ การจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ และการบันทึกภาพเพื่อประกอบการวิจัย

หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จาก 3 แหล่งดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี triangulation (Silverman, 1993) แล้วประเมินข้อมูลเหล่านั้นในเชิงวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์ (หลักฐานนั้นถูกขึ้นเมื่อใด, ที่ไหน, ใครคือผู้แต่ง, หลักฐานนั้นถูกเขียนขึ้นจากหลักฐานอื่นที่มีมาก่อนหรือไม่ หรือได้ข้อมูลจากอะไร, หลักฐานนั้นเขียนครั้งแรกในลักษณะใด คุณค่าหรือความน่าเชื่อถือของหลักฐานมีมากน้อยเพียงใด) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ การตีความ และการเรียบเรียงนำเสนอผลสรุปของสิ่งที่ได้ค้นพบ

ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดหัวข้อในการสื่อความหมาย และกำหนดหัวข้อย่อยๆ ที่สอดคล้องกัน โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องสื่อความหมายในทุกๆ หัวข้อ หรือทุกๆ สถานที่ ควรปล่อยให้ นักท่องเที่ยวค้นพบความน่าสนใจในจุดอื่นๆ ด้วยตัวของนักท่องเที่ยวเองบ้าง นอกจากนี้ ควรคำนึงว่าหลังจากที่นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเส้นทางนี้แล้ว นักท่องเที่ยวมีองค์ความรู้ รับรู้ถึง และตระหนักในเรื่องอะไรบ้าง

การกำหนดหัวข้อที่จะสื่อหรือนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นเส้นทางเก่า หรือเปิดเส้นทางใหม่นั้น ผู้ผลิตสื่อควรจะต้องคำนึงถึง 1) ความเป็นไปได้ในการสื่อความหมาย 2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และ 3) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แฮม(Ham 1992, 318) เสนอว่า การแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆ แก่นักท่องเที่ยวไม่ได้ช่วยลดและกระจายผลกระทบในสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น แต่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแหล่งใหม่มากกว่าเดิม

นอกจากนี้ สาร์ฐ ประไพ (2542 อ้างใน วิภาดา ผิวงษ์สวัสดิ์ 2545, 27) ได้ให้แนวคิดในการพิจารณาศักยภาพในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นแนวทางที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาศักยภาพของการนำเรื่องเล่าหมู่เกาะพีพีมาพัฒนาเป็นหัวข้อในการสื่อความหมายทางด้านสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพี ไว้ดังนี้คือ

1) ลักษณะเด่นของสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวแทนของระบบนิเวศในบริเวณนั้น หรือหาได้ยากในบริเวณอื่น ๆ

2) ลักษณะเด่นเกี่ยวกับพืช สัตว์ โครงสร้างของลักษณะทางกายภาพ ประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม

3) ลักษณะเด่นที่หลากหลายของเส้นทางการเดินทาง ทั้งนี้เพราะความหลากหลายเหล่านั้นจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม บทความนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะเรื่องเล่าด้านภาษากับวัฒนธรรมที่รวบรวมได้เท่านั้น ข้อมูลเหล่านี้ได้นำเสนอข้อเสนอแนะวิธีการปฏิบัติเพื่อกำหนดหัวข้อในการสื่อความหมายของงานวิจัยชิ้นนี้

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

การกำหนดหัวข้อ (Theme) เพื่อพัฒนาไปสู่การสื่อความหมาย

การกำหนดหัวข้อเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการผลิตสื่อการสื่อความหมายสิ่งแวดล้อม เนื่องจาก เมื่อดำเนินการสื่อความหมายเพื่อสิ่งแวดล้อมนั้น ผู้รับสารหรือนักท่องเที่ยวมักจะจำหัวข้อที่นักสื่อความหมายพยายามถ่ายทอดให้ แต่นักท่องเที่ยวก็มักจะลืมเนื้อหาข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร ดังที่ จิม เกล (Jim Gale) ได้สรุปไว้ว่า ความสำคัญของการสื่อความหมายนั้น ไม่มีค่าใช้จ่ายอะไรเลย นอกจากการกำหนดหัวข้อให้ดี “Meaningful interpretation doesn't cost anything, it only requires a theme.” (Gale quoted in Ham 1992, 42)

การกำหนดหัวข้อ (Theme) แตกต่างจากชื่อเรื่อง (Topic) คือ Topic หรือชื่อเรื่องนั้นคือชื่อที่เกี่ยวกับการนำเสนอในแต่ละครั้ง Theme หรือหัวข้อนั้น คือ ใจความสำคัญของชื่อเรื่องที่นักสื่อความหมายพยายามจะสื่อแก่นักท่องเที่ยว และตอบคำถามที่ว่า แล้วจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป (So What?) หลังจากที่นักท่องเที่ยวได้รับสื่อต่าง ๆ ไปแล้ว

การกำหนดหัวข้อ (Theme) ในการนำเสนอ นั้น ประกอบไปด้วย ข้อเท็จจริง (Fact) แนวคิดหลัก (Concept) และใจความสำคัญ (Main Point) แฮม (Ham 1992, 23) ได้เสนอแนะไว้ว่า จำนวนหัวข้อที่มีปริมาณที่เหมาะสมที่สุดคือ 5 หัวข้อ เป็นจำนวนที่นักท่องเที่ยวจะจดจำทำตาม และเข้าใจในสิ่งที่นักสื่อความหมายต้องการสื่อทั้งหมดได้มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับการสื่อความหมายในปริมาณที่มากเกินไป นักท่องเที่ยวจะจำอะไรไม่ได้เลยนอกจากหัวข้อในการนำเสนอเท่านั้น

การกำหนดหัวข้อ (Theme) นั้นควรจะทำอย่างมีระบบ สอดคล้องกัน ไม่เปลี่ยนแปลงไปกลับมา รวมถึงควรชี้ให้นักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญ หากจะสื่อเรื่องนก ก็ให้สื่อเรื่องนกโดยตลอด เช่น ชีวิตของนก การสูญพันธุ์ของนกท้องถิ่น ลักษณะพิเศษของนกฮัมมิ่ง นกเอี้ยง กับความสัมพันธ์ในชนบท ลักษณะการบินของนกกับการผลิตเครื่องบิน ชีวิตนกกลางคืน ไม่ใช่สื่อเรื่องนก ป่า ภูเขาไฟ พืช สัตว์ในทะเลทราย ภูเขา แม่น้ำ การกัดเซาะ การปลูกพืช แล้ววกกลับมาเป็นคุณภาพน้ำ เป็นต้น

ดังนั้น เรื่องเล่าของหมู่เกาะพีพีที่รวบรวมได้ ที่แสดงถึงหัวข้อทางด้านภาษากับวัฒนธรรมในงานวิจัยชิ้นนี้ สามารถแยกบรรยายเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังนี้

กำเนิดชื่อเกาะพีพี

แนวคิดการตั้งชื่อบ้านเมืองนั้น มีการตั้งตามภูมิภาค เช่น ปักขีใต้ หรือตั้งชื่อตามลักษณะของภูมิศาสตร์ เช่น ปากใต้ หมายถึงปากอ่าว หรือทะเลทิศใต้ รวมถึงการตั้งชื่อเกาะพีพี ในกรณีนี้พบว่า มีความเกี่ยวเนื่องกับภาษาด้วย กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ในภาคใต้ แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ภาษามลายู และภาษาไทย (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ 2548, 75-93)

ประชุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2548, 93) กล่าวว่า ภาษามาลายู และภาษาไทยมีลักษณะคล้ายกันคือ มีคำพยางค์เดียว และมีความหมายชัดเจน ต่อมาภาษาบาลีสันสกฤตจากอินเดีย ภาษาเขมร ภาษาชาวเขามาปะปน

สำหรับการตั้งชื่อเกาะพีพีในกรณีนี้ มีตำนานที่เล่าขานอยู่ด้วยกัน 2-3 ตำนาน ตำนานหนึ่งกล่าวว่า ชาวเลที่อาศัยอยู่บนเกาะ ตั้งชื่อตามภาษามาลายู ภาษาชาวเล เนื่องจากดั้งเดิมภาษามาลายู และภาษาชาวเลคือภาษาที่อยู่ในตระกูลเดียวกัน และชาวเลชอบตั้งชื่อตามสิ่งที่ได้พบเห็น โดยในการตั้งชื่ออาศัยเกณฑ์เอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ในกรณีนี้ (ประชุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ 2548, 75, 94) ชาวเลเรียกเกาะนี้มาตั้งแต่เดิมว่า "PaLau Bee Aw Bee" "Palau" แปลว่าเกาะ "Bee Aw Bee" เป็นชื่อต้นไม้ทะเลชนิดหนึ่ง (ต้นตะบูนขาว) ชอบขึ้นในบริเวณริมน้ำเค็ม ซึ่งขึ้นอยู่มากมายที่เกาะนี้สมัยก่อน และชาวเลใช้ทำเป็นเชื้อเพลิง (นพดล กรุดนาค 2541, 52) จากคำว่า "Bee Aw Bee" ได้เพี้ยนมาเป็น "พีพี" (Phi Phi) ในภายหลัง

อีกสองตำนานมีความเกี่ยวเนื่องของลักษณะการใช้ภาษา และสื่อถึงลักษณะการใช้ภาษานั้นก็คือ ตำนานที่สืบเนื่องมาจากตำนานอ่าวพระนาง ซึ่งเป็นอ่าวในจังหวัดกระบี่ เช่นเดียวกัน กล่าวว่า เกาะนี้เป็นที่สถิตของเทพธิดาผู้เป็นพี่ชายของเทพธิดาอ่าวนาง เมื่อเกิดโศกนาฏกรรมเรื่องความรักของเทพธิดาอ่าวนาง ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องตายกันไปด้วยกัน รวมทั้งตัวพระนางเอง และกลายมาเป็นเกาะซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า "เกาะพีพี" อีกนัยหนึ่งของชื่อหมายถึง ความหมายที่ว่าในบริเวณเกาะพีพี(ดอน)นี้ เป็นเกาะใหญ่ที่สุดที่ห่างจากฝั่งออกมาซึ่งชาวเรือใช้เป็นจุดพักพิงหลบพายุในเวลาประสพมรสุม เกาะพีพี(ดอน) หรือ เกาะพี จึงหมายถึงเกาะที่ใหญ่กว่าเกาะอื่น ๆ นั้นเอง

จะเห็นได้ว่าที่มาของชื่อเกาะพีพีในสองตำนานหลังนี้มีวิวัฒนาการของการใช้ภาษา จากคำเดียวมาเป็นภาษาที่มีหลายพยางค์มากขึ้น แต่ก็ยังคงไม่ทิ้งวิวัฒนาการของภาษาไทย โดดๆ สำหรับชาวบ้านจากตำนานที่ได้รับมาก่อนหน้านั้น

ภาษาชาวเลดั้งเดิม

จากตำนานชื่อเกาะพีพีดังกล่าวข้างต้น ยังสะท้อนถึงความเกี่ยวเนื่องของวิถีชีวิตผู้คนดั้งเดิมบนเกาะพีพีส่วนหนึ่ง คือ ชาวเล ณ หมู่ 8 บ้านไทยใหม่ บริเวณแหลมตรงของเกาะพีพีคอนนั้น เดิมชาวเลนับถือภูตผีปิศาจ ไม่มีสัญชาติ ประกอบอาชีพทำการประมง หาปลาเพื่อการเลี้ยงชีพ และเร่ร่อนไปเรื่อยจากเกาะหนึ่งไปยังอีกเกาะหนึ่ง เช่น การเร่ร่อนมาจากเกาะลังกาวิประเทศมาเลเซีย บริเวณช่องแคบมลายู ประเทศอินโดนีเซีย และเกาะต่างๆ ของประเทศไทย ชาวเลที่เกาะพีพีคอนมีภาษาพูดที่เป็นของตนเอง ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ ภาษาบาฮาซาของประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ปัจจุบันยังมีชาวเลที่เป็นผู้เฒ่าผู้แก่บางคนพูดภาษาไทยไม่ได้หลงเหลืออยู่บ้าง นอกจากนี้ลักษณะการเร่ร่อนดังกล่าวจึงเป็นที่มาของชื่อชาวเลในภาษาอังกฤษว่า Gypsy (ยิปซี)

ประวัติศาสตร์บันทึกไว้ว่า ชาวเลกลุ่มดังกล่าวอพยพมาในยุคหินใหม่และยุคโลหะระหว่าง 2500-300 ปีก่อนคริสตศักราช และก่อนที่คนไทยจะอพยพเข้ามาอยู่ เนื่องจากมีที่ราบในการทำการเพาะปลูกจำกัด รวมถึงประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทำให้พื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ คนกลุ่มนี้ หรือชาวเลซึ่งเป็นมลายูรุ่นเก่า (Proto Malay) มีความสามารถในการต่อเรือ การเดินเรือทะเล มีอาชีพเพาะปลูกและอาชีพจับปลาที่ชำนาญ จึงต้องออกเร่ร่อนไปตามเกาะต่าง ๆ (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ 2548, 82-83)

ปัจจุบัน ชาวเลรุ่นใหม่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และไม่ได้มีการทำประมงที่เร่ร่อนอีกต่อไป บางส่วนก็ไม่สามารถพูดภาษาชาวเลได้แล้ว และหันมาประกอบอาชีพนันทนาการท่องเที่ยวไปเยือนสถานที่ต่าง ๆ โดยเรียกตนเองว่า ชาวไทยใหม่

นามสกุลพระราชทาน

การได้รับนามสกุลพระราชทานก็ยังเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เคยเป็นเรื่องเล่าสืบเนื่องมาจากกลุ่มชาวเลดั้งเดิมที่เร่ร่อนอพยพจากเกาะหนึ่งไปยังอีกเกาะหนึ่ง ในเวลาต่อมา เนื่องจากพื้นที่

ทำกินจำกัดจึงทำให้ชาวเลไม่สามารถเร่ร่อนอพยพทำมาหากินจากเกาะหนึ่งไปยังอีกเกาะหนึ่งได้อีกต่อไป (พรมงคลสุขทวี 2531, 24) จึงมีการตั้งหลักปักฐาน ณ หมู่ 8 บ้านไทยใหม่ เกาะพีพีดอน อย่างไรก็ดี ชาวเลดังกล่าวเป็นกลุ่มคนที่เร่ร่อน ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรนั่นเอง จึงไม่มีสิทธิ์ในที่ทำกิน จึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสกุลให้กับชาวเลกลุ่มดังกล่าว

การพระราชทานนามสกุลมีมาตั้งแต่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2456 มีหลักเกณฑ์สำหรับคนไทยที่ไม่มีนามสกุลเพื่อประโยชน์ในการจดทะเบียนเกิด ตาย เข้าโรงเรียน ทำงาน สมรส เป็นต้น นามสกุลจะตั้งขึ้นจากการสำรวจดำหนิ ภูมปรณ สันฐานบุคคล การสืบตระกูลก่อนเป็นอันดับแรกหลังจากนั้นจึงตั้งให้มีความหมายที่ดีในแง่ของตระกูลและหน้าที่การงาน ความไพเราะทางภาษา ความเหมาะสมในภาษาพูดและเขียน (เทพสุนทรสารทูล 2542, คำน้า-7)

ประวัติศาสตร์บันทึกไว้ว่า ชาวเลกลุ่มนี้ได้รับโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสกุลจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเพื่อให้ชาวเลกลุ่มนี้สามารถยื่นทำบัตรประชาชน ซึ่งในครั้งนั้น นามสกุลที่ได้รับพระราชทานจะมีลักษณะสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิม เช่น ชวน้ำ ช้างน้ำ ทะเลลึก ประมงกิจ และรักสมุทร

ที่มาของชื่อเรือโบราณ

ชีวิตประจำวันส่วนหนึ่งของชาวเกาะพีพีนออดิตคือ การทำประมงและการเดินทางค้าขายไปยังที่ต่าง ๆ ดังนั้น เครื่องมือหนึ่งในการทำมาหากินก็คือ เรือนั่นเอง

นอกจากการคมนาคมภายในชุมชนท้องถิ่นกันเอง ในการศึกษายังได้ทราบว่ามี การคมนาคมค้าขายในระยะไกลของชาวต่างถิ่นในอดีตต้องผ่านเส้นทางของเกาะพีพี ซึ่งอยู่ในระหว่างปี พ.ศ. 2444-2456 เรียกว่า สายฝั่งตะวันตกมาลายู เส้นทางอยู่ระหว่างเกาะปีนัง-ภูเก็ต-พม่า เรือของภาคใต้ในสมัยโบราณที่มีการอ้างอิงถึง ได้แก่ เรือใบ ซึ่งมีการอ้างอิงจากภาพวาดโบราณในถ้ำไวกิ้ง หรือถ้ำพญานาคที่เกาะพีพีเล นอกจากนี้ ก็ยังมีการอ้างอิงถึงความ

ยากลำบากของการใช้เรือใบที่มีความล่าช้า โดยเฉพาะเวลาเจ็บป่วย และอาจถูกโจรสลัดปล้นสดมภ์ได้ (ประชุม ชุมเพ็งพันธุ์ 2548, 100-101)

สำหรับเรือโบราณท้องถิ่นของชาวเกาะพีพีที่ยังคงหลงเหลืออยู่ให้เห็นและการตั้งชื่อเรือนั้น จะเรียกตามลักษณะการใช้งานตามสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึง ได้แก่ เรือเชียง และเรือหัวโทง (ประชุม ชุมเพ็งพันธุ์ 2548, 125)

เรือเชียง ซึ่งคาดว่าย่อมาจากคำว่าเรือกรรเชียง เพราะมีลักษณะของการพายเรือด้วยการวิดพายไปข้างหลังคล้ายๆ กับท่าวายน้ำกรรเชียง เรือเชียงมีจุดให้เห็นประปราย ณ หมู่ 8 บ้านไทยใหม่ แหลมตรง เกาะพีพีตอน (ดูรูปที่ 2) นอกจากนี้ เรือเชียง ยังพบเห็นได้ในภาพเขียนโบราณในถ้ำไวกิ้ง หรือถ้ำพญานาค ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของเกาะพีพีตอน เป็นที่น่าเสียดายว่าปัจจุบัน ผู้รับสัมปทานรังนก ณ ถ้ำไวกิ้งไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมภาพในถ้ำดังกล่าว เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นได้รบกวนการสร้างรังนกในบริเวณนั้น

รูปที่ 2 เรือเชียง ที่จอดอยู่ ณ หมู่ 8 บ้านไทยใหม่ แหลมตรง

เรือหัวโทง (ดูรูปที่ 3) มีการตั้งชื่อมาจากปลาทะเลที่ชื่อว่า ปลาโทง ที่มีหัวเป็นกระดุกโด่งยื่นยาวไปข้างหน้าเป็นพิเศษ จัดเป็นเรือประมงขนาดเล็ก ยังคงใช้กันอยู่แพร่หลายในปัจจุบัน เดิมมีลักษณะทวนหัวทวนท้ายเจดียวางอนโค้งรูปวงเดือนประมาณ 1 เมตร ใช้ใบแล่น

ประกอบก็ได้ แต่ปัจจุบันชุมชนท้องถิ่นมีการต่อเติมเครื่องยนต์ เพื่อให้เรือวิ่งเร็วขึ้น ในการให้บริการต้อนรับนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ทำให้ต้องมีการตัดท้ายเรือให้สั้นลงเพื่อติดตั้งเครื่องยนต์ และมีลักษณะหัวโค้งยาวงอนเพียงด้านเดียว ซึ่งลักษณะดังกล่าวทำให้เรือแล่นได้คล่องในทะเลได้ดี ในภาษาชาวบ้านยังคงเรียกเรือหัวโทง แต่ภาษาอังกฤษที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวซึ่งแปลได้ว่าเป็นเรือหางยาว (Long Tail Boat) (ประทุม 2548, 128-129)

รูปที่ 3 รูปเรือโทงที่เห็นโดยทั่วไป ณ เกาะพีพีตอน

การผิยเพี้ยนของภาษา

ปัจจุบันธุรกิจการท่องเที่ยวภายในเกาะพีพีมีความเจริญเติบโตเป็นอย่างมาก มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณเกาะพีพีเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนของภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ธุรกิจบริการการท่องเที่ยวด้วยภาษาต่างประเทศ และภาษาท้องถิ่น (ภาษาไทย)

รูปที่ 4 การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของภาษาซึ่งผิดเพี้ยนไป

จากการสำรวจพบการเปลี่ยนแปลงและการผิดเพี้ยนของภาษาในการใช้ภาษาไทยด้วยกันเอง รวมถึงการผิดเพี้ยนของภาษาต่างประเทศ เช่น เกาะยุง เพี้ยนเป็นเกาะยุง แต่มีการโฆษณาเป็นภาษาอังกฤษว่า Mosquito Island แหลมตรง คาดว่า ชื่อนี้ตั้งมาจากลักษณะของแหลมมีลักษณะยาวตรงโดยตลอด และมีการใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Long Beach แต่พบการโฆษณาในบางแห่งเป็นภาษาไทยว่า แหลมตง Laundry ซึ่งหมายถึงการให้บริการซักผ้า แต่พบการโฆษณาในบางแห่งว่า Lanuary ซึ่งคาดว่าเป็นการเขียนจากภาษาพูด ทำให้ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง (ดูรูปที่ 4) รวมถึงเรือโทง เมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วว่า Long Tail Boat ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับชื่อภาษาไทยและภูมิหลังในการตั้งชื่อดังเดิม เป็นต้น

สรุปผล

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าเรื่องเล่าที่รวบรวมได้และมากำหนดเป็นหัวข้อมีลักษณะเรื่องราวที่เกี่ยวข้องในเชิงภาษาศาสตร์ รวมถึงการแสดงถึงวัฒนธรรมอันยาวนานของหมู่เกาะพีพี เช่น ชื่อเกาะพีพี ชาวเลกับการอพยพเร่ร่อน การตั้งนามสกุลพระราชทาน หรือแม้กระทั่งการเรียกชื่อเรือโบราณ อย่างไรก็ดี การท่องเที่ยวที่มีการแลกเปลี่ยนของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก่อให้เกิดการผิดเพี้ยนทางภาษาดังกล่าว เช่น ชื่อเกาะต่าง ๆ ชื่อแหลม ชื่อเรือ และ

การใช้ภาษาต่างประเทศ หากไม่มีการฟื้นฟูส่งเสริมการอนุรักษ์ภาษาดั้งเดิมอย่างถูกต้อง รวมถึงการให้การศึกษาภาษาต่างประเทศอย่างถูกต้องแก่ชุมชนท้องถิ่น จะทำให้เกิดปัญหาในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และภาษาที่เคยใช้ในการสื่อสารมาแต่ดั้งเดิมก็จะมีโอกาสสูญหาย ดังนั้น การรวบรวมเรื่องเล่าเกี่ยวกับทางด้านภาษากับวัฒนธรรมในงานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการสื่อความหมายไปสู่ในรูปแบบของสื่อต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจ และร่วมมือในการอนุรักษ์ภาษากับวัฒนธรรมของหมู่เกาะพีพีสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- กวี รั้งสิริวารักษ์. (2543). **สารคดีและท่องเที่ยวเกาะพังัน: ข้อมูล/ประวัติศาสตร์/ธรรมชาติ/ตำนานแห่งท้องทะเล**. นนทบุรี: ธารบัวแก้ว.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมพัฒนาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2542). **โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการทบทวนขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวหมู่เกาะพีพี**. กรุงเทพฯ: มปป.
- จิรวลย์ ต่อศรี. (2534). การศึกษาประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารความหมายของผู้มาพักผ่อนที่สวนหลวง ร.9 (Visitor needs assessment for interpretative facilities at Suan Luang Roh 9). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เฉลิม มลิลลา. (2523). **เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- दनัย ไชยโยธา. (2527). **ประวัติ. 302 ประวัติศาสตร์นิพนธ์ 1**. กรุงเทพฯ: โอ เอส ปรีณัติงส์
- เทพ สุนทรสารทูล. (2542). **นามสกุลพระราชทาน**. กรุงเทพฯ: ดวงแก้ว.
- นพดล กรุดนาค. (2541). การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ (A tourism carrying capacity: A case study of Moo Koh Phi-Phi, Changwat Krabi). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิติ แสงวันถ์. (2523). **รายงานค้นคว้าเรื่องเมืองโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. มปท: มปป.
- นาฏวิภา ขลิตานนท์. (2524). **ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ลิ้นจี่การพิมพ์.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. (2548). **ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ด้วยภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์โบราณคดี ศิลปะ ภาษา วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน ครัวเครื่องเรื่องภาคใต้**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปาริชาติ วิสุทธิธรรมาจารย์. (2546). ข้อมูลสำรวจผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น อำเภอเขาชะเมา
พื้นที่ตำบลอำเภอนาง อำเภอนาง จังหวัดกระบี่. ใน การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-ชายฝั่ง (Coastal-Ecotourism) 3-5 ธันวาคม 2546 ณ
โรงแรมกระบี่รอยัล จังหวัดกระบี่. สงขลา: คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พร มงคลสุขทวี. (2531). ความเป็นอยู่และประเพณีของชาวเล. **ข่าวประมง** 13.9 , 23-27.
ฟิฟฟอนไลน์. (2550). **จุดท่องเที่ยวที่สำคัญ**. เข้าถึงได้จาก

<http://www.phiphonline.com/tt.htm>: [วันที่ค้นข้อมูล: เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2550].

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2549). รายงานบทสรุปสำหรับผู้บริหาร โครงการบ้านพัก
ผู้ประสพภัยสึนามิ เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วรัทยา พรหมชู. (2549). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการสื่อความหมายแหล่ง
นันทนาการทางธรรมชาติ แหล่งนันทนาการกึ่งธรรมชาติ และแหล่งนันทนาการทาง
ประวัติศาสตร์ (Visitor's opinion toward interpretive programs in natural, semi-
natural and historical recreation areas). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วัยอาจ. เดวิด เค. (2527). การเขียนประวัติศาสตร์ไทยแบบตำนานและพงศาวดาร. ใน
ปรัชญาประวัติศาสตร์, ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และสุชาติ สวัสดิ์ศรี, บรรณาธิการ, 181-
188. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี. (2550). **เรื่องเล่า**. เข้าถึงจาก:<http://th.wikipedia.org>. [วันที่ค้นข้อมูล
: วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2550]

วิภาดา ผิดสวัสดิ์. (2545). การวิเคราะห์กิจกรรมนันทนาการและประสิทธิภาพของโปรแกรมสื่อ
ความหมายธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศุภิมล นฤมล วงศ์สุภาพ. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ในการ
จัดการด้านสิ่งแวดล้อม: การวิเคราะห์เชิงสถานการณ์การกระจายข้อมูลต่อชุมชนเกาะ

พีพี จ.กระบี่. ใน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม : เอกสาร
ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ 6-8 พฤศจิกายน 2545 ณ โรงแรมเจบี
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา, สงขลา: คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Brown, Terry J. (2002). Conservation through ecotourism: Some Australian perspectives. Paper read at Black-Faced Spoonbill Conservation, 12-13 October, at Taiwan.

Emma J. Stewart, Bronwyn M. Hayward, และ Patrick J. Devlin. (1998). The "place" of interpretation: A new approach to evaluate of interpretation. **Tourism Management**, 19 (9), 257-266.

Ham, Sam H. (1992). **Environmental interpretation: A practical guide for people with big ideas and small budgets**. Colorado: North American Press.

Knudson, Douglas M., Ted T. Cable, and Larry Beck. (1995). **Interpretation of cultural and natural resources**. Pennsylvania: Venture Publishing, Inc.

Phi Phi Le Island in Thailand: James Bond Island and Leo Bay. (2007). [cited 25 January 2007]. Available from
<http://www.thaistudents.com/thebeach/jamesbond/index.html>.

Silverman, David. (1993). **Validity and reliability, interpreting qualitative data: Methods for analysing talk, text and interaction**. London: SAGE publication.

Weaver, David. (2001). **Ecotourism**. Queensland, Australia: John Wiley & Sons